

EDINOST

Glasiló slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V silnosti je moč«

»EDINOST« izhaja vsako sredo; cena za vse leto je 4 gld. 40 kr., za polu leta 2 gld. 30 kr., za četrt leta 1 gld. 20 kr. — Posamozne številke pri upravnistvu in po trafikah v Trstu se dobivajo po 8 kr. — *Naročnine, reklamacije in inserate* prozema Upravištvu »via Zonta 5«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via S. Lazzaro« Tip. Hualaj; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — *Izvestje* (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Zapisnik

XXV. občnega zbora polit. društva »Edinost« za Primorsko v Komun dne 26. junija 1881.

(Konec.)

Gospod Mohorčič govori tako-le:

Ubogi naš Kras, ali boljše rečeno, posestniki tega ubozeza Krasa gredo očividno od leta do leta, od dne do dne bolj v propad. Poglavitni vzroki tega so po mojem mnenju zdaj uže skozi 6 let zmerom slabe letine, potem vsako leto vikšji davki in konečno oderuhi, ali oni, katerim mi po kraško domače pravimo 100 per 100.

Kar zadeva prvo nadlogo to je: slabe letine, o tem govoriti ni meni, in tudi ne drugemu mogoče, ker to vlada drug in ta je vsega mogočni Bog. Preidem torej k drugi nadlogi, ta je: vsako leto vikšji davki. Ne mislite, ko govorim o zmirom vikšjih davkih, da mislim cesarske davke, tega gotovo ne, ker v prvo bi se cesarski davki vendar le zmagali brez škode za posestvo, in davek tudi mora biti; davek imajo vsa kraljevstva te zemlje, on je bil, je in bode vselej, še sam Kristus je rekel: Dajte Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega.

Ko govorim o zmirom vikšjih davkih, mislim s tem doklade, to so namreč oni davki, ki nas vsako leto bolj tlačijo in kateri nas tudi popolnoma potlačijo, ako si sami ne pomoremo.

Mi imamo mnogovrstnih doklad; imamo bolnišnične ali špitalske doklade, potem šolske, cestne, soseskine itd. tako, da je gotovo malo sosesk, ki ne bi imele najmanj 100% doklad k neposrednim davkom, in ker plačava komenski okraj nad 30.000 gl., sežanski pa nad 32.000 gl. neposrednih davkov, znašajo tudi doklade v teh dveh okrajih okoli 62.000 gld.; k tem prikladam se pritika še ena in skoraj ena najhujših, ta je: eksekutivni troški. Jaz ne vem, koliko ti znašajo, ker to ni mogoče natanko zvedeti, računim pa tako in mislim, da ne morem dosti zgrešiti: oba okraja imata blizu 10.000 davkoplačevalcev; od teh 10.000 davkoplačevalcev zapade gotovo 90% eksekucijskim troškom v prvem, polovica gotovo v drugem, 33% gotovo v tretjem, in rečimo, le 10% v četrtem kvartalu; zdaj pa naj se račun kakor hoče, vidi se, da pridejo na vsacega davkoplačevalca dvojni eksekucijski stroški po 4 gld. 5 kr. tedaj skupaj 2 gld. 10 kr.; to pa znaša pri blizu 10.000 davkoplačevalcev 20.000 gld. ali 31% neposrednih davkov.

Ni se po tem takim čuditi, ako je bilo konec leta v obeh okrajih nad 160.000 gld. še zaostalih davkov iztirjati, in ako vzamemo letošne davke z dokladami in eksekucijskimi troški tudi nad 140 tisoč gld. tedaj bi moral Kras do konca letošnjega leta nad 300 tisoč gld. plačati. Po tem takim se zopet ne moremo čuditi, ako sta davkarska urada lansko leto nad 800 tožb, zaznamb, vknjižb itd. pri sodnijski vložila, in zato se zopet ni čuditi, ako se ubogi kmet oderuhu v roke vrže, misleč, da si reši svoj nacionalekonomični kapital, to je: svoje živinče; ali žalibog, skušnje nas učé, da bi storil boljše, da se je hudiču zapisal, nego da je temu šklatu ljudi v roke padel, ker prav skušnje nam dokazujejo, da skoraj vsak teden pred sodiščem boben ropota in k dražbi posestev vabi.

Pretrajajmo zdaj nekoliko doklade in kako hi se jih, če ne popolnoma znebili, vendar pa saj zdatno znižali.

Zdrimo se najprej na bolnišnične ali špitalske doklade. Na papirju niso te doklade zelo hude, kar vas prepričam, ali meni se zdé te doklade prav take, kakor toča; ko bi toča vsako leto na Kras padla, in vsakej soseski le 500 ali tisoč grozdov pobila, to se ve, da za točo ne bi se nobeden dosti menil; a gorje soseski, katerej vse popolnoma potolče tako, da 3, tudi 4 leta ni dobre letine, tam je pač močno čutljiva; prav ako je z špitalskimi dokladami.

Od kar je dotična deželna postava v moči, to je od 3. novembra 1863 do konca leta 1880, toraj v 17 letih, imel je plačati komenski okraj 41.788 gld. 63 kr. in sežanski 42.241 gld. 27 $\frac{1}{2}$ kr., skupaj 84.029 gld. 90 $\frac{1}{2}$ kr.; tedaj počez na leto 4942 gld. 93 kr., ali blizu 8% neposrednih davkov. To gotovo ni hudo, ako pa nesreča zadene kako majhno sosesko, kakoršnih imamo na Krasu veliko, potem je zelo hudo; vzemimo v primer Skopo, ki plačuje 729 gld. neposrednih davkov, in rečimo, da bi bile spodaj omenjene, tri osebe v tej soseski rojene, morala bi ta soseska plačati za Marijo Mlač 602 gld. 81 kr., za Antonijo Čevnja 783 gld. 27 kr. in za Janeza Benčina 695 gld. 38 kr., kakor jih je morala plačati soseka Lokve in Štorje. Veste li kaj bi ta znesek z 2080 gld. 73 kr. bil takej soseski, kakor je Skopo? Polnih 6 let bi morala plačevati 50% doklade samo za te tri osebe! Ali ni to hudo, in še enkrat rečem, da prav lahko tako breme kako majhno sosesko zadene, kar se je tudi uže zgodilo. To je tudi vzrok, da ima Kras, če tudi v 17 letih bolnišnični troški le 4942 gld. 92 kr. na leto stanejo, vendar konec leta 1880 še 27.112 gld. 64 kr. bolnišničnih troškov na dolgu, in to bo moral prav tako, kakor do zdaj, zmirom le ubogi davkoplačevalec plačevati, kar mislim da ni pošteno.

Prašam, kdo je vzrok teh bolnišničnih troškov? Posestnik gotovo ne; vzrok so le tisti mladeniči in deklice, ki se domačega kruha objedó, misleč, da bode lepše po gladkem tržaškem tlaku se sprehajati; tam se tudi lažje poročé, in potem, ko svoje mlade kosti zrabijo, pridejo oni in nastopki teh lahkomišljenih porok soseskam na rame.

Ali ne bi bilo iz tega obzira pošteno, da bi vsak, kdor poselske ali delalske bukvice vzame, plačal takso v namen špitalskih troškov? Jaz mislim, da bolj poštene takse ni, če tudi vem, da bo v višjih krogih imel ta moj predlog nasprotnike, in sicer bodo tako le argumentirali: Kako? ubozeza reveža, ki gre vsakdanji kruh služiti, hočete še taksirati! Teoretično je to izvrstno; ali praktično je stvar drugačna. Jaz mislim, da takih krajev, kder delalec tirja petkrat na dan dobre jedi, trikrat vina in potem še 40, 50 in tudi 60 kr. za dnino, ni treba zapuščati in si drugod živeža iskati; naj ostane pri svojem domačem kruhu; ako ga pa preobijestnost in lahkomišljenost sili iz domovine, naj za to plača. Prašam dalje, ali ne bi se tako plačilo popolnoma vjemalo z onim plačilom, katero vlagajo delalec v sedanja tako priljubljena delalska deloporna društva. Razloček je le ta, da k delalskim podpornim društvom pristopajo le vestni in pridni delalci, tukaj bi moral pa tudi plačati tak, ki ni nič vreden, kar gotovo potrebo in poštenost te takse še bolj podpira.

Imam še drug predlog: zdaj se namreč lahko vsak poročé brez dovoljenja soseske in mislim, da to tudi tako ostane. Znano pa nam je dobro, da se jih veliko ženi, ki nemale družoga, nego golo pot, po katerej hodijo, in da je očividno, da danes ali jutri inorajo soseski na rame priti. Prej ni imel nič, potem še dosti manj; ali kader se ženi, takrat pa je vsak bogat; meni še eden ni znan, da ne bi bogat bil, kader se ženi: godba, velika večerja, pijače, kar se da itd. to je geslo pri ženitvah, potem pa naj gre kakor hoče. Ker je pa vsak ženin tisti čas bogat, ne bi li bilo tudi pametno in pošteno, da en del svoje bogatije v korist bolnišničnih troškov dá? saj takrat bi ga to manj bolelo, ko da bi ga muha pičila, in ako bi pa ne mogel takse plačati, toliko večja sreča zanj in za sosesko. Tudi v tem predlogu vem, da bom imel nasprotnike in sicer tudi le v višjih krogih, gotovo bodo tako-le argumentirali: ženitev je po postavi prosta, in kako to, da bi posestnik, ki ne potrebuje bolnišnice, zavoljo te, kadar se ženi, takso

plačeval? Tudi ti argumenti, kakor oni, so teoretično jako dobri, ali praktično je tudi ta stvar drugačna. Resnično je, ženitev je prosta, ali mislim, da kakor ženitev, prav tako je tudi posestnik prost, pa vendar pri vsej svojosti mora za nastopke mnogih teh prostih nesrečnih ženitev krvavo zaslužene krajarje bolnišnici dati, nagih svojih otročicev pa še obleči ne more; toraj ženitev naj bode prosta vsacemu, ker drugače si ne moremo pomagati, pa vendar moramo skrbeti, da se te nepristojnosti znebimo.

Kar drugi argument zadeva, da posestnik ne potrebuje bolnišnice, in zakaj bi toraj on takso pri ženitvi plačal, to je resnica, ali kaj pomaga, če prav ne potrebuje bolnišnice, vendar mora, ko ga zadene, visoke doklade zavoljo uje plačati, posestniku je toraj vse enako, plačati mora tako ali tako; gotovo pa bi bila taksa za ženitev velika korist posestniku; v prvo — ponavljam še enkrat — bi jo takrat najlažje plačal, in drugič bi jo tudi tisti plačali, ki nikoli vinarja za sosesko ne plačajo in nikoli soseski ne koristijo, večkrat pa škodujejo.

Ako bi se nam posrečilo te dve taksi uvesti, katere takse bi se morale naravnost v deželni zaklad plačevati, bili bi posestniki popolnoma prosti bolnišničnih doklad. Dokaz je ta: delalskih in poselskih bukvic se je oddalo v 3 letih 994, toraj sploh na leto 331, za vsake naj bo taksa 4 gld., to znaša na leto 1424 gld. porok je na Krasu, kar mi je bilo mogoče pozvedeti, na 280 duš ena na leto torej pri 28.000 dušah 100 porok po 50 gld., znaša 5000 gld., skupaj 6424 gld. Troški za bolnišnice so pa do zdaj le 4942 gld. 93 kr. na leto znašali; potem takem bi ostajalo še 1484 gld. za rezervni zalog. In to so gotovi denarji, ni jih treba čakati leta, torej bi tudi odpadle vse obresti, katere moramo zdaj plačevati. Ker so ti podatki le do zdaj gotovi in se ne ve, kako bode v prihodnje, zato bi svetoval, naj bi vse soseske skozi 3 leta poleg tega 5% doklade uvedle, in tudi te bi se morale v deželni zaklad plačevati, da bi se rezervni zalog okreplil, po treh letih pa mislim, da bi vsaka doklada odpadla.

Zdaj preidem k drugi dokladi, to je šolske. Ta je tudi ena izmed tistih doklad, ki nas tare in močno tare; mi imamo zdaj 35% šolske doklade, imeli smo pa uže 58%, in kar je bilo, lahko zopet pride. Ako o tej dokladi govorim, ter jo imenujem za naš Kras teško breme, ne mislite, da hočem s tem šolam nasprotovati, tega gotovo ne, ker vsak mora spoznati, da je izobraževanje in poduk vsakemu narodu in vsakej vladi potreben; v vednosti in izobraženju je moč, in te potrebujemo mi in jo potrebuje naš narod. Ali ko o tem govorim, mislim le, kako bi bilo mogoče, teško to breme polajšati.

Moje menjenje je v kratkem to, da bi morala dežela šole prevzeti in da bi se na posrednje davke, to je: na vžitino 10%, za šole uvedlo; jaz mislim, da bi se deželi s tem ne godila nobena krivica, nam pa bi to bilo veliko polajšanje; upam, da bi z 10% prav lahko izhajali, ker bi veliko nepotrebnih troškov potem gotovo odpadlo.

Tretja doklada je cestna, tudi ta ni majhna, znaša 20%; ali tu ni pomoči in tega smo sami krivi. Ceste, to mi vsi prizdite, morajo v dobrem stanu biti; mi jih vsi moramo delati, same se tudi nočejo, toraj ne ostane družoga, nego doklade. Ko bi pa soseske svoje ceste v redu držale, kar je na Krasu prav lahko mogoče, ko bi le volja bila, imeli bi namesti 20, le 5% doklade. Potem so še soseskine doklade, o katerih ne morem govoriti, ker to ve vsaka soseska sama, česa potrebuje in potem se tudi ravna.

Zdaj preidem k zadnji nadlogi na Krasu in rekel bi najhujšej, ta nadloga so — oderuhi. Te pijavke hočejo ubozeza kraškega kmeta uničiti. Ugovarjalo se mi bo: saj je nova postava zoper oderuhe. To je uže res, ali kaj pomaga,

ker ta spaka ljudi je z vsemi žavbami namazana, le z dobro ne; postave se prav lahko ogne, kmetu posoli 100 gld., pri notarju pa napravi dolžno pismo za 200 gld., kmet v zadregi vse stori, da le denar dobi; kaj pomaga vsa postava, 200 gld. mora vrniti, resničen je laški pregovor ki pravi: Carla canta, vilan dorme.

Druge poti ni, nego da bi se zdaj, ko so gruntne knjige skoraj sploh po Krasu napravljene, ustanovila banka, ki bi posestnikom dajala posojila po 6%, ker posestniku, ki nad 6% plačuje, ni mogoče izhajati.

Gospod Dolenc: mi je o takej banki uže omenil in nam tudi zdaj kaj razjasni.

Kar se tiče špitalskih in šolskih doklad, stavim predlog, naj bi le pri govoru ostalo, vendar pa naj bi se vsi kraški župani določene dne kde zbrali in volili ošek, kateri bi potem prošnje in kar treba dovršil.

Zbor je ta govor z veliko pohvalo sprejel.

G. Stok se ujema popolnoma z nazori predgovornika in še dostavlja, da je način, kako eksekutorji rubago neznosni; oni rubago, odvajajo živino v druge kraje, pa za živino nič ne skrbé. Zarubana krava navadno melli in zgubi mleko; zakaj ne bi se puščala zarubana živina doma in se prodala v tistej srenji, kder je bila zarubana? Prodaja in semnjih je dokazala, da se po njej masté oderuhi. Garancije za zarubano žival in drugo blago prevzame lahko županstvo. Tudi v tem obziru je treba kaj storiti za kmeta.

G. Ličen pravi, da se godi na Vipavskem prav tako, kakor na Krasu gledé špitalskih troškov, ružejev itd. On priznava, da davki morajo biti, toda izterjavajo naj se po človeški, a ne na tako kruti način. Da pa bode kmet lažje zmagoval prevleke davščine, treba je, da ga tudi vlada podpira v tem, da svoje pridelke lahko in dobro prodaje. Za vipavski kraj je posebno velike važnosti sadjarstvo in z njim združena kupčija se sadjem; a kako skrbi vlada za dotični promet? ona podpira bolj italijanske pridelke nego pa domače, kajti iz Gorice do Dunaja stane voznina od česenj in družega sadja do gl. 7 $\frac{1}{2}$, od mtr. stota, a iz dolenje Italije stane voznina do Dunaja manj. Treba je torej, da se sl. društvo obrne do vlade, da se pride v okom tudi tej nepriliki.

G. Dolenc pravi, da je to stvar trgovinskih zbornic, in da se bode treba obrniti na zbornici v Trst in Gorico.

G. Nabergoj omenja, da na južnej železnici je dosti takih napak, a da vlada uže zdaj na to dela, da se odpravijo diferencialne tarife, ki delajo tak kvar domačemu prometu.

G. Ličen se pritožuje, da v Trstu ni nobenega nadzorstva gledé bolnih poslov; za 4 tedne morajo po postavi gospodarji plačevati bolnišnične troške, a ve se, da dosedaj ni še noben gospodar plačal bolnišnici vinarja za bolnega posla, ampak te troške kar brez vsega preiskanja navalevajo na uboge občine. On predlaga, naj bi se po kakem načinu poskrbelo, da bi primorske dežele imele kacega zastopnika v Trstu, ki bi stvar nadzoroval, da ne bi se godile take krivice in samovoljnosti.

G. Dolenc po vabilu g. Mohorčiča razjasnuje, kako v Trstu nekateri rodoljubje, njim na čelu jako vešé in upliven mož, delavajo na to, da se osnuje neka banka v Trstu za vse Primorje. Ta banka bi delala na osobni kredit, kateri je najcenej, ker vknjižbe in druge operacije so drage in stanejo 3 do 5%; tako da je kmetu malo pomagano, ako ne more dobiti saj majnih svot na osobni kredit. V Škedenju se je osnovala taka majhna založnica, ki prav dobro posluje, akopram jo vodijo sami kmetje. Osretnja taka banka, katero bi morala podpirati tudi vlada, pa bi še bolj poslovala, ker bi prišla na pomoč vsem stanovom, zatorej priporoča on navzočim, da se bodo za stvar z vso močjo

zanimali, kadar postane zreli, ter da bodo pridno pristopali k družbi. To bo najboljša in edina žavba proti oduhovanju.

G. Nabergerj pojasnjuje nekoliko g. Stokove pritožbe zoper eksekutorje. Postava veli, da se eksekviranemu ne sme zarubiti potrebnih reči za hišo in kmetijo, tako zvaní »fundus instuctus«. A eksekutorji čestokrat presegaajo postavne meje in posestniki molče. Pritoževali se je treba in pravice iskati, potem bode uže boljše, a če ljudstvo molči, če se nikdo ne briga za njegovo trpenje; torej »vigilantibus jurat«. Le opreznim godi se pravica, zaspanci pa morajo trpeti.

G. Ferd. Lah je mnenja, naj vlada izroči županstvu opravila eksekutorjev, kateri naj se odpravijo. Ti morajo gledati, kako bi se bolj »auszeichnali«, a se nič ne brigajo za kmete in njegove pravice; županstva pa bodo bolj previdni in pravično postopala. Zakaj pa se vedno govori o avtonomiji srenj, če pa je vsa ta reč le vedno na papirju? Kaj so naša županstva z laj?

G. Porčič pravi, da vlada tudi nema obzira na čas, kdaj terjá davke, davki bi se morali terjati ta čas, ko kmet ima kaj doma za prodajo, torej terjá naj se v primernem času.

G. Mohorčič predlaga še enkrat, da se pozovejo v shod vsi župani in veljavni kraški mošnje, h kateremu shodu naj se povabi tudi odbor »Edinosti« in da potem ta shod sklene potrebne korake, prošnje in resolucije, z ozirom na vse to, kar se je govorilo k četrti točki.

G. Dolenc predlaga še, naj se voli danes odsek, ki bode vse to pripravil in ki bode odboru društva »Edinosti« tudi pomagal izvršiti vse denes dane mu naloge ter sklical tudi po g. Mohorčiču nasvetovani shod.

Predsednik, g. Nabergerj, stavi oba predloga na glasovanje, katera se spojneta enoglasno. Potem povabi zbor, da izvoli odsek, kar se zgodi in so izvoljeni ti le gospodje: G. Stok, Jos. Živic, R. Mohorčič, Ferd. Lah in Al. Strekelj.

Predsednik se zahvali potem zboru za lepi red in posebno pa govornikom, ki so stvar tako lepo rešili in zaključili občni zbor ob 7 uri zvečer.

Dopisi.

Iz Kobarida 23. julija.

Prijemši v roke 159. št. »Slov. Naroda« od 16. t. m. brali smo dopis: »V Kobaridu 12. julija« radi preložene ceste. G. dopisnik trdi, da bode veliko boljše za voznike in za naš trg, ko pojde cesta po novem vladnem načrtu in da je prav po tem načrtu za nas prepotrebna. A to je po vsem neresnično. Res je, da je sedanja, ki drži po ozkejši ulici in po vodi, zelo slaba in nevarna, pa gotovo je, da bi bilo za naš trg veliko boljše, ko bi se ta cesta popravila, in sicer iz teh le razlogov: 1. Nova cesta bi prekrizala in zelo zmanjšala trg, katerega uže tako malo imamo. To bi bilo v kvar občinske denarnice in vsem občanom. 2. Ko bi se popravila stara cesta, imela bi voda Kobarišček, ki teče mimo hiš gg. Antona Gruntarja, Andreja Uršiča, Mihe Perinčiča i dr. pravilnejši tok, da bi tem hišam tudi v zdravstvenem obziru koristila in bi se ob deževnem vremenu ne razlivala po trgu, kar je zelo nerodno in po noči nevarno. 3. Tudi bi se voda, ki teče mimo hiš gg. Ivana Trampuža, Josipa Medveda, Janeza Uršiča i dr. odpravila, kar bi tudi mnogo koristilo. 4. Če pojde cesta po novem načrtu, ostane ves del Kobarida, ki stoji na starej cesti, osamljen in mnogo ljudi bilo bi brez zaslužka, kajti potem bi vsa njihova kupčija splavala po vodi. 5. Po starem načrtu pa bi dobil ves trg lepši obraz, kajti potem bi bila stara cesta mnogo širja in tudi ravna ter bi se od hiše gosp. Aleksandra Ostana po vsej tej ulici videlo.

Govori se, da je bila vlada pripravljena staro cesto popraviti, pa g. J. K., gostilničar, ponudil je vladi brez odškodovanja kos svojega posestva, po katerem pojde nova cesta mimo njegove hiše, kar bode ko gostilničarju dobro ugajalo; ako je to res, kriv bo neugodam, ki nastanejo, sam g. I. K. Da ni skoraj noben Kobaridean zadovoljn z novim načrtom, to je znano iz tega, ker je slavno starešinstvo napravilo rekurz proti temu, in tudi vsak Kobaridean izrazuje s zelo nevoljnimi besedami svojo nasprotnost. G. dopisnik imenuje nasprotnike tej cesti »posamezne kričače«; ho! ho! toraj so vsi udje našega starešinstva »kričači«. Mislimo, da se pri tacih stvarih moramo ozirati na splošno korist, ne pa na ono posameznikov.

V Lokavcu 12. julija.

Pri nas smo svetkovali i proslavljali god sv. Cirila i Metoda tako le:

V nedeljo 3. julija, dopoldne i popoldne čitanje i razlaganje papeževe enciklike. Gospod vikar je znal to priliko v narodnem oziru odlično porabiti. Prav isti dan: krst mladega Slovana na ime Cirila i Metoda.

V ponedeljek zvečer zvonjenje i strelanje

iz topičev. Tudi kres je pri cerkvi mogočno zaplapolal.

V vtorek, na Cirilovo i Metodovo je bila ob polu osmej uri slovesna sv. maša, a h koncu sv. opravila zahvalna pesen. Ljudstva je prišlo v cerkev več, nego katerikoli praznik v letu. Šolska mladina je imela prost dan, a vdeležila se je tudi v popolnem številu cerkvene slovesnosti. Po dovršenem božjem opravilu, mej katerim je pok za pokom pokal, — pogostili smo šolske otroke. Dali smo vsacemu bel hlebček, nekoliko koščekov kuhane krače, a vse to se je primerno zalivalo z vinsko kapljico. Koncem tega pogostovanja zaori mladež, poleg družih pesnij, še vseslovansko: »Na mnogaja ljefta živeli!« in sicer tudi v srčno zahvalo svojim dobrotnikom, koji pa — gotovo ne želé javne časti i zahvale.

V spomin na prvo Cirilovo i Metodovo narodno svetkovanje, isto tako tudi v počestčenje teh dveh domačih svetnikov, napravili smo prav krasen velik staroslovanski napis, glaseč se: »Hvalite Gđa. svi jazicy.« (Ps. 116, I.) Ta napis, v staroslovanskih pismenih, postavili smo nad orglje v domačej cerkvi.

Kdor si želi od naših prosvetljenih i narodnih duhovnikov napraviti v svojej cerkvi tak spominek v počestčenje sv. Cirila i Metoda, kakor tudi v cerkveno ozaljšanje, naj se v tem oziru obrne do gospoda J. Kapelanoviča, mizarskega mojstra v Ajdovščini, i naj točno naznači dolgost i širokost deske, na kateri bi se napis napravil. Dalje:

V spomin 5. julija je napisal tudi tukajšni učitelj J. V. za podlistek vrlejš »Edinosti«, posebni životopis z naslovom: »Delo sv. Cirila i Metoda...«

Sv. Ciril i Metod sta netila Slovanom božansko iskro narodne zavednosti; posnemajoč ju v tem po svojej moči, napisal je nek našinec:

V spomin 5. julija tudi kratko domorodno pesnico svojim srenčanom; da ž njo sebe i svoje verne, zdaj i v prihodnje čase spodbuja k ljubezni do roda i domovine.

Gospodine urednik! prosim, priobčite ta mali umotvor v Vašem cenjenem listu. Evo ga Vam:

Lokavška.

(V spomin 5. julija 1881 napisal J. V.)

Pod Čavnom visokim prebivam,
In z bistro vodico se vmlivam;
Gledam dolino prekrasno, —
Vidim »Vipavco počasno...«

Čez Nános se solnce mi smeje,
Slovensko me srčice greje;
Tički veselo pojejo,
Pisane rožice cvetejo.

Prijazno so cerkev leskače,
Tam z rebri zelene, cveteče:
Dajem čast svetmu Urbani —
Grozdje in trto naj brani!

Krog belih vasí imam polje,
Kar tu dozori je najbolje;
Vsega imam kar je treba, —
»Vinske solzice« in hleba.

Če Hubelj*) se sliši — bo Borja,
Če Jelšček**) — bo dežja od »morja«
Žage in »kola« drdajo,
Cvenka obilo naj dajo!

Sreč ima milo Slovence,
Lah skrit — in naplhnjen je Nemeč;
Vljudnost jaz ljubim domačo,
Delo pošteno — in pláčo.

Ko Čaven ne dam se ganiti;
Svoj národ znam hrabro braniti:
Zemlja slovenska je sveta!
Lah naj se v njo ne zaleta!

Pod Čavnom visokim prebivam,
In z bistro vodico se vmlivam;
Gledam dolino prekrasno, —
Vidim »Vipavco počasno...«

Tako smo pri nas prvokrat svetkovali in obhajali veliki dan domačih naših svetnikov.

Iz Koprna 25. julija.

Dopis iz Gorice v 158. št. »Slov. Naroda« so tukajšnji slovenski pripravniki z veseljem čitali. Gospod dopisnik jim je prav iz sreca govoril. Koperski pripravniki so do sedaj skoraj vsako leto napravili koncem šolskega leta kako veselico. Tudi letos nečejo zaostati. Z navdušenjem so sprejeli nasvet g. dopisnika, da bi se napravil shod vseh primorskih dijakov v Logu pri Vipavi.

Gospod dopisnik je izbral v resnici najpripravnejši kraj. Prilika je tudi dana dijakom,

*) Hubelj je velik, nevsahljiv potok mej Ajdovščino i Šturijo. Na njem je postrojenih več fuzin, žag i mlinov. Ta potok leži Kranjsko od Primorskega

**) Jelšček, nevsahljiv potok na zahodnej lokavski strani, kder je več žag i mlinov; tudi ima g. Godina tukaj svojo fuzino, v kateri točje g. Tonče železo v različno kmetijsko orodje. Jelšček izvira sredi Čavenske rebri in ima, akoprem bister i svež, osobito okusne rake in rakce.

koj še niso videli krasne vipavske doline, da si jo nekoliko ogledajo. Tudi čas je zelo primeren v to svrhu, kajti na mali Šmarin se zbere v Logu gotovo mnogo ljudstva.

Tukajšnji pripravniki se na ta shod ozbiljno pripravljajo, ter mislijo sodelovati s petjem. Želé pa h krati, da bi se jim naznanila mnenja drugih dijakov v kakem javnem listu. Gospod dopisnik članka iz Gorice v 158 št. »Slov. Naroda« je naprošen, naj stopi s tukajšnjimi pripravniki v ožjo zvezo in to radi določitve odbora in programa.

Na noge tedaj slovenski dijaci Pričnite delovati in se vaditi. Časa je sicer še malo, ker so počitnice uže tukaj, ali z vstrajnostjo in trdno voljo se lahko še doseže to, kar vam čas dopušča. Zberite se tedaj v Logu 8. septembra vsikojim je mogoče. — Lepo bi bilo tudi od slovenskih učiteljev, da bi se tam zbrali v velikem številu.

S r a i j s k e g a 19. julija.

(O »Slovenske Matic«.) Izobraževalnim zavodom bi morali Slovenci jako nakloneni biti, vzlasti onim, kateri poleg splošne omike tudi za širjenje in krepljenje naše materinščine skrbé. Ti zavodi so slovenske šole in naši literarni zavodi. Na čelu poslednjim stojite slovstveni društvi: »Slovenska Matica« in »Družba sv. Mohora«. O prvej nam je kratko besedo izpregovoriti. Do »Slovenske Matic« je imel naš narod splošno sočutje nekako do l. 72, 73 in 74. V teh letih, ko smo se bili Slovenci tako nepotrebno razdelili v dve stranki, dregali so nekateri tudi v odbor »Slovenske Matic«, nekoliko radi nedostatkosti, ki so se kritikarjem tam pokazale, nekoliko pa iz politične nagajivosti. Ta vihar se več let ni mogel popolnoma potolažiti in nekaj nezadovoljnejšev, katere peče spomin na prejšnje čase, nahaja se še danes.

Kdor pa z objektivnim in domoljubnim očesom opazuje delovanje »Slovenske Matic« v poslednjem času, misliti mora drugače, ali boljše rekoč, govoriti mora o tem našem prvem znanstveno-slovstvenem zavodu previdnejše, nego se je to nedavno godilo. Resnica je, da se je število udov pri »Matici« pracej skrčilo, ker je bilo mnogo neplačevalcev treba izključiti. Tajniki »Slovenske Matic« so bili pač to sami največ zakrivili, ker so bili na to praktično pravilo čisto pozabili. Ako hočeš število odjemnikov skrčiti, dajaj jim blago na upanje. In tako se je tudi godilo. Ko je takozvani likvidacijski odbor začel pridno izterjevati, izstopilo je bilo obilo udov, ki so postali potem z ozirom na »Matico« iz Pavla — Savil.

Kdor je v poslednjem času pobližje opazoval delovanje glavnih odbornikov pri »Slov. Matici«, kdor je s temi možmi v novejši dobi v dotiko prišel ter s pazljivostjo in nepristranskim domoljubjem čital poslednje poročilo o zadnjem občnem zboru in poslednjem odborovej seji, v kateri se je društvu nov tajnik, g. Orešec, z letno plačo 600 gld. imenoval; mora priznavati, da se odbor trudi, pripraviti naš prvi literarni zavod v potrebno veljavo pri slovenske inteligenciji in povzdignoti ga na stopinjo, s katere mu bode mogoče vedno uspešnejše delovati na korist slovenske veda. Od strani občinstva naj bi se »Matica« pač z obilnim pristopom udov podpirala, a od strani odbora na ta način, da se skuša ozirati se na vse opravljene želje družabnikov. Da v poslednjem času »Matica« več knjig ni mogla izdati, temu pritrudi vsak, kdor vé, koliko tisek stane, vzlasti, ako je treba pisateljem i nagrade dajati, kar dela naša »slovenska Matica« skoro v takej meri, kakor večji založniki nemških knjig. Na drugej strani pa se treba na pičle dohodke »Matic« ozirati. Veliko, veliko domoljubov in sploh izobraženih Slovencev je, kateri bi samo kritikovali domačo stvar, za njeno duševno ali materijelno podporo pa ne bi ničesa storili. To velja tudi o mnogih kritikovalcih »Slovenske Matic«, katere čaka velika naloga še v bodoče. Moja želja bi bila, da bi poleg znanstvenozabavnega berila izhajala »Matica« tudi slovenske šolske knjige za srednje šole. Takove bomo potrebovali, ako se v naše srednje šole le količkaj slovensčine uvede. Ako se pa to ne zgodi, naj bi »Matica« siromaškej in pridnej slovenske mladini po srednjih učilnicah brezplačno slovenske knjige preskrbovala. Mnogo dijakov bi potem slovensko knjigo, mesto nemške, pri domačem učenju rabilo in se tako urilo v slovensčini.

Nekaterim Slovincem ni morda sestava »Matičnega« odbora po volji. Ako pa natančneje pregledujem vse odbornike in v duhu naštevam ostale slovenske duševne kapacitete, ne morem po vsem pritrjevati nezadovoljnejšem, kajti vidim skoro ves cvet slovenske inteligence tu zastopan. Če prav vsaka glava, ki stoji »Matici« na čelu, po slovstvenej izobraženosti ni vredna tega odlikovanja; vendar se človek ne

more spotikati nad odborniki »Slov. Matic«. Res je, da so zunaj odbora še nekateri odlični pisatelji in učenjaki, a ti drugod prav uspešno delujejo. Pri novih volitvah v »Matični« odbor bi bil ta način najboljše, da se od nikakoršne strani ne nasvetujejo ti ali oni možje, naj se prepusti vsakemu družabniku, da si po svojih mislih in želji odbornike izbira. Na ta način bi se dala morda doseči nova večja in živahnjša udeležba pri tem našem prvem literarnem zavodu, kateremu mora vsak slovenski domoljub najboljši vspeh želeči. *)

V Zalogu 15. julija.

N
e
p
l
o
s
j
o

*) Mi želimo »Matici« najboljši vspeh. Res pa je, da v zadnjih letih ni bilo vse tako, kakor bi želeli. Marsikaj se je pogrešalo, največ pa pri tajnistvu, česar, to se ve, društvo samo ni bilo krivo; manjkalo je dobre vrede i nekaj preoblasten duh se je kazal v upravi. — Tajniki so bili večinoma premalo sposobni, celo prilikovci v našem jeziku, a pri vsem tem mislili, da so, Beg vé, kako učenj; najboljšim pisateljem so hoteli kazati jezikovo svojo učenost ter se s tem celo nekako ponašali. O tem le en dokaz: Dobro znan i čislán pisatelj je v necem sestavku pisal »perata«, a tajnik je pod črto opazil, »perata«, ne »perata«, saj se piše »per«, ne »per«, — Pisatelja je ta čudna modrost tako zbudila, da je ves razjarjen rekel: Jaz bi dal tajniku »klofote«. — »Matici« pred vsem treba sposobnega i marljivega tajnika, ki ni navezan na druga opravila. Ker je to »Matica« sama sprevidela i tej prvej potrebi tudi zadostila, zato se nadejamo, da bo to zelo potrebno dr užstvo odslej krepko napredovalo. (Uredn.)

DOMAČE STVARI.

Podlistek smo danes morali izpustiti, ker je bilo treba posebnih črk, katerih iz Prage pričakujemo.

Triester Zeitung, organ nekaterih tržaških Schönerejev, ki je nedavno strašno divjala zoper Čehe, potegnola je tudi z splitsko Irredento, dalmatinsko smetljako. Ogrdila je tudi pošteni Kovačevića, splitskega luknega kapitana ter logala, da je z revolverjem strelal i da so mu revolver vzeli. Dobila je dokaze, da je vse to laž, a vendar nič ni prekleala. In urednika tega časnika je izvolilo goriško veteransko društvo častnim udom! — Naj to umeje, kdor more, nam se dozdeva, da — — —

Tržaška gimnazija je dobila iz zbirke gosp. dr. Holuba, slovečega preiskovalca južne Afrike, v dar nekoliko prav znamenitih stvari. K malu nastopi omenjeni učenjak drugo popotovanje v Afriko.

Tržaški promet po suhem v prvi polovici leta 1881 ni prav nič vesel, ker je uvožnja iz domačih dežel v primeri z lanskim letom skoraj za pol milijona metr. centov pala, izvožnja v domače dežele pa le za 27.000 metr. centov poskočila. Uvozilo se je namreč leta 1881 — 3.094.389 metr. centov (lansko leto 3.519.182 m. cent.) tedaj letos 424.793 metr. centov, ali 12% manj; izvožnja je poskočila od 1.428.826 metr. centov lansko leto na 1.456.382 m. cent. tedaj za 27.556 m. centov, tedaj na 1 $\frac{1}{10}$ %.

Tržaški Turnverein Eintracht je dobil dovoljenje, da oproščen državnih pristojbin sme izlati 100.000 delnic po 50 kr. za zidanje društvenega poslopja.

Vse pohvale je vredno tržaško društvo za varstvo živali. Vsako leto deli darove mej one voznike in kočijaže, kateri s konji, voli, in osli najlepše ravna. One brezsrčneže pak, kateri živino mučijo, toži pri poltelji, da se kaznujejo. Dva dni zadnjega tedna so preiskovali v mestu pri sv. Jakobu hleve, kamor stavijo Istranke svoje osle in mule. In glejte! Prvikrat so našli 16, in drugičkrat zopet 16 živinčet z globokimi ranami na sedlu (hrbtu) ali drugod. Sram bodi takih žensk, katerim se uboga žival ne smili!

Pogreb stotnika pl. Pilbach je bil v sredo ob 5. uri popoldne sijajen. Mrtvaški voz so peljali 4 konji, rakev je bila z vencem ozalšana, za vozom je korakalo mnogo višjih vojaških dostojnikov, uradnikov in mnogo rodoljubov raznih stanov. Jelačičeva godba in kompanija vojakov ste mu bili častno spremstvo. Za pogrebom je šel tudi oddelek vojaških doslužencev. Na stari šrangli so mu vojaki s strelom skazali zadnjo čast, in potem se je spremstvo razšlo. Videlo se je pri ogromnem sprevodu, da je bil rajnik naš rodoljub priljubljen in spoštovan v vseh krogih.

Delalsko podporno društvo priredi 14. avgusta veliko besedo v gorenjih prostorih pri »Zelenem hribu« z godbo, petjem in plesom. Obširni spored priobči se prihodnjč. Odbor.

Delalskega podpornega društva udje, kateri so s plačilom zaostali, vabijo se, naj dolg hitro poravnajo, ker se bo sicer z njimi po §. 14. društvenih pravil ravnalo.

Politično društvo »Sloga« se je po dolgem spanju probudilo in bo imelo 11. avgusta občni zbor v prostorih goriške čitalnice; na dnevnem redu so razne peticije do državnega zbora in volitev novega odbora.

Dopolnilna volitev enega deželne poslanca v kmetijskih občinah političnega tolminskega holskega in cerkniškega okraja bo 10. avgusta v Tolminu.

Ciril Metodov narodni praznik bo 7. avgusta v Dolencem Logatcu. Dotični odbor je uže razposlal vabila in karte za veliko tombolo. Kdor bi jih še želel, naj se obrne na gosp. Resmana na Rakeku; dobivajo se po 20 kr. Čisti dohodek je namenjen za Jurčičevo ustanovo. Želimo ogromne vdeležbe, ker s tem počestimo svoj narod.

Imenovanje. Poštni oskrbnik g. E. Žonta je imenovan višjim poštnim oskrbnikom v Pulji.

Goriško kmetijsko društvo je začelo izdajati »Gospodarski list« ter vabi na naročbo. Naročnina znaša za polu leta 60 kr. in za vse leto 1 gld. 20 kr.

Za dljake živinozdravniške šole na Dunaji je razpisano 10 štipendij po 300 gld. Prošnje se imajo vložiti do 15. avgusta pri ministertvu notranjih zadev.

Tako izvrstne godbe, ko letos, še v Trstu nismo imeli. Vojaški bandi regimentov Jelačić in Albrecht, prva pod kapelnikom gosp. Millier, druga pod g. Czibulkom (kateri je dobili lani v Bruselju prvo premijo) privabite v vtorkih in petkih zvečer na tisoče občinstva v ljudski

vrt ali na glavni trg, in vse očarate. Posebno nas veseli to, da vselej slišimo prekrasne slovaške melodije!

Vročina je za tujih 14 dni v mnogih krajih, v Evropi in tudi po drugih delih sveta neznošljiva. V Parizu se enake ne spominjajo. Tam umrje vsak dan več ljudi z i solnčninžigom. Strašno trpe ubogi vojaki, ki morajo vojevati v vročej Algeriji in Tunisu, — kder jim še vode manjka.

Novo grško parobrodno društvo hoče z našim Lloydom tekmovati in ustanoviti redne vožnje mej Trstom in spodnjo Donavo.

Vžitinski davek v Trstu meseca maja je znašal 162.285 gld. Mestne mitnice so vrgle 1980 gld. in klavnina 3880 gl. Pri mestnej blagajnici se je vplačalo 28.432 gld. občinskih, in 39.648 gld. državnih davkov.

Praško narodno gledišče, umetniško čudo, ki je v slavo češkemu narodu, odpre se slovesno 11. septembra. Velikanske priprave se delajo v ta namen.

Ljubljansko obrtno podporno društvo je obhajalo predzadnje nedeljo svoje 25 letnice jako slovesno. To društvo je iz malega prav krepko dorastlo, obrtski stan v Ljubljani jako vtrdilo in okrepilo; ono je čast ljubljanskemu mestu in vzor vsem enakim društvom. Gosp. Horak, društveni načelnik, da ne bi mel družih obilnih zaslug, pridobil si je večno čast s tem, da je to društvo tako lepo in razumno vodil. — Pri slavnosti je poslalo društvo tudi zaupnico grofu Taaffeju in grof Taaffe jej je prav lepo po brzojavu odgovoril, da *vzajemno zaupanje jači združeno delovanje*. Mi čestitamo temu vrlomu društvu ter smo uvrjeni, da bo na veselje ljubljanskega mesta in vseh Slovencev slovenskej obrti v korist in čast še lep sad rodilo.

Občni zbor društva za podporo rokohodilcev v Ajdovščini bode v nedeljo dne 31. julija 1881 ob 4 uri popoldne. Dnevni red: I. poročilo tajnikovo, II. polaganje računov, III. volitev predsedništva in odbora, IV. volitev pregledovalcev računov.

Slov. učit. društvo za koperski okraj bo zborovalo v Kopru v čitalniških prostorih tamošnjih gg. profesorjev, dne 4. avg. t. l. ob 10. uri jutraj s tem le drevnim redom: 1. Nagovor zač. predsednika; 2. Prebranje zadnjega zapisnika; 3. Kako bi se ubranilo kratkovidnosti v šolo, razpravlja g. Mirko Anžlovar, učitelj v Čubedu; 4. O šolskih zamudah, govori g. Leop. Krapš, učitelj v Ospi; 5. O okrajnej učiteljskej knjižnici, govori g. And. Vertovec, učitelj v Dolini; 6. Volitev stal. odbora in predsednika. Gg. učitelje in šol. prijatelje — podpiratelje vabi najvljudnejše k obilni vdeležitvi. Zač. odbor.

Mariborska čitalnica je zadnji teden obhajala svojo dvajsetletnico; ona je najstarejša čitalnica na Štajerskem. — Mej vsemi mestnimi čitalnicami na slovenskej zemlji je najstarejša tržaška, i mej kmetskimi rojanska čitalnica.

Požar. Pri sv. Križu, občina Tomaj, zgorelo je 12. t. m. zvečer gospodarsko poslopje Fr. Žibrne. Govori se, da so ogenj vtoreli neprevidni delalci, kateri so pri spravljanju sena tobak pili! Poškodovanec bil je zavarovan pri banki »Slaviji«.

Razne vesti.

Telegrafska zveza mej Avstrijo in Turčijo skoz vse države na balkanskem poluotoku je bila od zadnje rusko-turške vojne pretrgana ter je s Turško bilo mogoče občevati le skoz Italijo ali Rusijo (Odesa-Carigrad); zadnji čas se je pa poteza zvezila skoz Črnogorje (Kotar-Učinj-Skadar). Vendar vlade niso prevzele nobene odgovornosti za to, ako poslanca na tej poti zakasne.

Nepričakovan grobni spominke. (Resnična dogodba). Ni še minolo 15 let, kar je prišel v Trst v dostojno i častno službo gospod iz dobre in bogate hiše. V Trstu se je oženil z lepo mladenko. Živela sta razkošno, in dulci jubilo; zaslužek se zadostoval ni za stanovanje, ker je bilo jako prostorno i krasno opravljeno, povsod svila i damast. Iz začelca se je pokrival primankljaj iz podpore, ki je dohajala od doma, potem je prišlo nekoliko tisočev dedščine, katero pa sta zakonska naglo pognala, če tudi bi morala skrbeti za otroke. Ker zdaj razen letne plače od nikodar ni bilo več pomočkov, nastopila je v žepu suša i ž njo nadloga i reva; vendar je družina še visoko letala, ker je bil naš gospod premeten v tistej umetnosti, s katero se dobiva denar na posodo i s katero se vspešno — berači. A to ni moglo dolgo trajati in zgodilo se je, kar ni moglo izostati, da je naš človek tudi službo izgubil. Zdaj je bil drag svet: beračenje pri znaneih, prijateljih in tovariših ni zadostovalo; nastala je skrajna nadloga v družini; kar je bilo še kaj vredno, to se je prodalo in ostala je nazadnje le slama i nekoliko cap. Ta nadloga je ženo spravila v grob, otroci so beračili, njihov oče pa je iskal živeža i novcev, kder je mogel, a otrokom nič ni dal, le drugi ljudje so zanje nabirali, da niso poginoli. Premeteni naš gospod je zdaj iz tega, zdaj iz onega bogatega gospoda več ali manj novcev znal izviti. Necega dne je prišel h gospodu baronu H... Ker se je poprej

dobro o njegovih lastnostih podučil in toraj vedel, da je g. baron jako bogaboječ, zato mu je tožil veliko svojo nesrečo, da mu je Bog z sveta poklical preljubo soprogo i kako ga boli, da jej ne more postaviti spomenika na grob, ker je v velikem ubožtvu. — Gosp. baron pohvali njegov ljubezen do soproge ter pravi, kak spominke želi; ko pa je bilo to dogovorjeno i naš človek prosi novcev, da bo mogel spomenik postaviti, odgovori mu gospod baron: Spomenik jaz naročim, platim i postavim; bodite brez skrbi. Naš mož je očel vas poparjen — na grobu njegove žene pa se je le dni postavil spomenik.

Pogumna deklica. Dve petnajstletni deklici, ki ste z odliko izvršile četrti razred meščanske šole, hotele ste stopiti v učiteljsko pripravnico v Peštu. Ali na tem učiteljsku je bilo tako navada, da spričalo ni zadosti, temuč treba je še priporočila katere vplivne osebe, ker tako priporočilo je prav za prav zrelosti dokaz! Ker ti deklici takega priporočila niste imele, odbila jima je bila prošnja. Ali ena teh deklic zaradi tega ni zgubila poguma, ampak zarotila se je, da jo morajo v šolo vzeti, naj velja, kar hoče ter prosila pri cesarju avdijsce in ta prošnja je bila uslišana. Cesar je milostljivo poslušal nje pritožbo ter odgovoril: »Le umiri se, dete moje, jaz ti pomorem.« Pravijo, da je učiteljski gosp. vodja zelo čudno gledal, ko je prejel od cesarja ukaz, da mora sprejeti obe deklici, katerima je prošnja odbil.

Koliko časa žive veliki možje. Tasso je živel 51 let, Virgil 52, Shakespeare 52, Moliere 53, Dante 56, Ovid 57, Racine 57, Lavater 60, Fenelon 63, Aristotel 63, Milton 66, Rousseau 66, Cervantes 69, Petrarca 70, Linné 71, Hoche 73, La Fontaine 74, Reaumur 75, Galilej 78, Thucydides 79, Kant 80, Plato 81, Voltaire 85, Sofokles 90, Michael Angelo 96, Fontanello 100 let.

Judežovo plačilo. Dnevničar Nachtmel, ki je laškej vladi izdal skrivnost, kako se topovi iz jekla in bronu ulivajo in bil zaradi tega v ječo obsojen, dobival bo le od laške vlade letno plačo.

Vožnja po zraku iz Amerike v Evropo. V Novem Jorku se je ustanovila družba in uže precej novcev nabrala, da se napravi zračna ladija, s katero se spusti prof. A. King po zraku iz Amerike v Evropo. Družba trdno veruje, da se ta vožnja posreči.

Bistroumen sodnik. »Pungolo« pripoveduje to le čudno dogodbo: Sodnik... je imel obsojiti malopridneža, ki je bil zasaden na črešnjih i se je črešnje dobro naspel. Sodnik je menil, da ga zaradi tatvine ne sme obsoliti, ker nič ni odnesel i se corpus delicti ni našel; kakor blisk pa se zasveti sodniku v glavi in obsojiti malopridneža — zaradi prepovedane paše.

Hudič v cerkvi. Ni take neumnosti, da bi je neumni ljudje ne verovali; tako je tudi s hudičem v cerkvi. Predzadnji teden se je v vasi Obrovci pri Brnu zbrala velika množica pred cerkvijo, ker je baje — hudič v njej. Zupnik je ljudstvo miril, ali to mu je odgovarjalo, da bogatim ljudem hudiča kaže, ubogim pa ne. Na večer istega dne se je enaka vest raznesla v Brnu, da je hudič v cerkvi Minoritov in zbralo se je več tisoč ljudi pred cerkvijo. Polletijski vodja je v velikim trudom red napravil; cerkev se je morala zapreti in tudi ulice, ki k njej držé. — Mi ne moremo umeti, kaj bi hudič v cerkvi delal. — Molili — tega menda ne, saj se boji še lipovega križa, ki ob poti stoji, pa bi v cerkev hodil! Ali to ni smešno?

Kobilica so pokrile kavkaške dežele, turške in ruske. Ruska vlada je kavkaškemu deželnemu namestniku dovolila 100.000 rubljev za njihovo pokončavanje. Na otoku Smirne se vsi prebivalci počajo s pokončavanjem požrešnih koblice. V Angori so morali vse prodajalnice zapreti. Prišle so baje iz Perzije.

Koliko more človek prebiti. Nedavno je v blaznici v Charentonu umrl stointriletni tako imenovani »stekleni mož«, ki se je domisljeval, da je njegovo telo iz stekla. Bil je od leta 1797 v blaznici in je teh 83 let le enkrat spregovoril in tobaka zahteval. Ubogi stekleni mož je tedaj v 20. letu zblaznil.

Tržno poročilo.

Kava — brez spremembe, vendar pa se cene drže trdno in ni se nadejali popusta, akopram se pričakuje mnogo blaga, posebno kave Rio. Rio stane denes od gl. 55 do gl. 75.—, Java gl. 79 do gl. 84.—, Ceylon plant gl. 98 do gl. 136, —, Portorico gl. 89 do gl. 100.—

Olje — namizno brez spremembe, cene šibke, jedilno je postalo ceneje za 2%. Denes stane namizno gl. 52 do gl. 60 in jedilno gl. 38 do gl. 41. —, bombažno I. gl. 36.—, II. gl. 34.

Sadje — pri mali prodaji so cene stalne in visoke; a iz julovega dohajajo ugodna poročila, po katerih bo letos vsega suhega sadja v obilnosti in torej bode sadje tudi veliko ceneje nego je bilo letos. Sultanina velja gl. 46 do gl. 52.—, Cvebe gl. 24 po gl. 33.—, Opaša gl. 23.—, rožiči gl. 9.—, limoni gl. 7.—, pomeranče gl. 8.—, fige gl. 16 $\frac{1}{2}$ —, mandlji gl. 75 dog gl. 82.

Riž — prodaja se po jako trdnih cenah katere utegnjejo še poskočiti. Denes velja Rangoon iz prvih rok gl. 13 do gl. 13 $\frac{1}{2}$ —, Italijanski gl. 16 do gl. 22 $\frac{1}{2}$ —

Mast in špeh — uže zopet draži, denes stane mast gl. 68 gl. 70, špeh gl. 59 do gl. 66.

Petrolije — je postalo ceneje, ker je došla ena ladija s tem blagom; denes stane gl. 40 $\frac{1}{2}$ —, za keneje dobo tudi gl. 10 $\frac{1}{2}$ — — Mnenje je, da še padejo cene.

Domači pridelki. — Za beli fišol je nekaj prašanja, denes ponujajo zanj gl. 9 $\frac{1}{2}$ —, po bobincau in rudečem ni prašanje. — Mnenje je da bo prihodnje leto boljša kupčija z fižolom nego je bila lansko leto, ker Italija utegne potrebovati več blaga. — Maslo utegne pastu v ceni, denes ga plačujejo po gl. 90. Za slive nekoliko več prašanja.

